

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Kangasvieri, Teija

Title: Kielikoulutus on nähtävä investointina!

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Kangasvieri, T. (2015). Kielikoulutus on nähtävä investointina!. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 14.4.2015(Huhtikuu). <http://www.kieliverkosto.fi/article/kielikoulutus-on-nahtava-investointina/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Kielikoulutus on nähtävä investointina!

Teija Kangasvieri

Tämän kevään Kieliparlamentissa käsiteltiin kielikoulutusta ja taloutta. Alustuspuheenvuoron pitänyt koulutuksen taloustieteen professori *Roope Uusitalo* Jyväskylän yliopiston Kauppakorkeakoulusta hämmensi yleisöä viittaamalla kansainvälisiin aikuiskoulutustutkimuksiin, joiden mukaan vieraiden kielten taito ei tilastollisesti keskimäärin parantaisi menestystä työmarkkinoilla. Vastapainoa tälle tarjosi yritysjohtaja *Anne Berner* (Oy Vallila Interior Ab), joka totesi, että kielitaito on edelleen yksi keskeinen elementti rekrytoinnissa. Maahanmuuttojohtaja *Kristina Stenman* työ- ja elinkeinoministeriöstä pohti maahanmuuttajien riittävää suomen kielen taitoa työmarkkinoilla, ja opetustoimen johtaja *Harri Rinta-aho* Espoon kaupungilta kertoi kieltenopetuksen käytännön realiteeteista koulumaailmassa. Professori, johtaja *Pirkko Nuolijärvi* Kotimaisten kielten keskuksesta tiivistä puolestaan yliopistojen profilointihankkeen tuloksia. Parlamentin pienryhmätyöskentelyn jälkeen päivän antia kokosi yhteen opetusneuvos *Armi Mikkola* opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Parlamenttiin kokoontui kuutisenkymmentä eri asiantuntijatahojen edustajaa, jotka edustivat julkishallintoa, opetushallintoa, opiskelija- ja työmarkkinajärjestöjä sekä yhdistyksiä. Mukana oli myös kouluttajia, opettajia, opiskelijoita ja tutkijoita. Päivän pääteemaa lähestyttiin sekä talous- ja koulutuspoliittisista että kotouttamisen ja työelämän näkökulmista. Parlamentti totesi, että tutkimustieto koulutuksen, kielitaidon ja talouden yhteyksistä on hyvin puutteellista, joten niitä on tarpeen selvittää lisää. Parlamentti painotti, että kielikoulutus on nähtävä investointina tulevaisuuteen eikä kulueränä. Kielitaito on yksi merkittävä tekijä, kun puhutaan koulutuksellisen tasa-arvon ja yhteiskunnallisen osallisuuden toteutumisesta. Käytyjen keskustelujen pohjalta

parlamentti esitti tulevalle eduskunnalle joukon kielikoulutusvaatimuksia ja kielikoulutuslupauksia, jotka julkaistiin [lehdistötiedotteena](#).

Kieliparlamentaarikot vaativat, että kielikoulutuksen tasa-arvoisuutta on edistettävä kansallisella strategialla. Strategian tarkoituksena on tehdä kielikoulutuksesta suunnitelmallisempaa ja taata laadukas opettajankoulutus valtakunnallisesti. Toiseksi maahanmuuttajien kielivarantoa ei osata vielä kukaan tunnistaa ja hyödyntää riittävästi, joten tähän on kehitettävä yhteisiä välineitä. Kolmanneksi kielitietoisuutta on lisättävä kaikilla koulutusasteilla varhaiskasvatuksesta lähtien. Uusissa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa korostuu tietoisuus kielestä, mutta tällaista näkemystä tarvitaan myös muilla koulutusasteilla. Neljänneksi kansainvälisten opiskelijoiden suomen kielen opetusta on lisättävä, jotta heidän työelämäänsä pääsy ns. helpottuu.

Parlamenttiin osallistunut asiantuntijajoukko sitoutuu omalta osaltaan edistämään esitettyjä vaatimuksia ja toivoo, että kentän toimijat otetaan mukaan kielikoulutusta koskevaan päätöksentekoon.

Kieliparlamentin teemat näkyvät myös huhtikuun avoimen numeron artikkeleissa. *Mari Honko* pohtii sanaston oppimista erityisesti maahanmuuttajalasten suomen oppimisen näkökulmasta. Hän kuvaa artikkelissaan tehokkaan sanastonoppimisen edellytyksiä ja vastaa kysymykseen, millainen on hyvä sanastonopettaja.

Tarja Nyman, Katja Mäntylä ja Kati Kajander kertovat puolestaan kieltenopetuksen eurooppalaisella laatuleimalla palkituista Jyväskylän yliopiston Kielikampuksen järjestämistä lasten kielileireistä, joiden yhtenä tavoitteena on sekä lasten että leirillä ohjaajina toimivien opettajaopiskelijoiden kielitietoisuuden ja erityisesti oppimisen ilon lisääminen.

Riikka Länsisalmi raportoi japanin ja kiinan kielen tilanteesta: kiinnostuneita ja motivoituneita opiskelijoita riittäisi, mutta opetuksen ja opettajankoulutuksen järjestämisessä on haasteita. Uusiin lukion opetussuunnitelman perusteisiin kaavaillaan kuitenkin yhteistä B3-oppimäärää näille kielille.

Siv Björklund ja Karita Mård-Miettinen ovat uranuurtajia kielikylvyn tutkimuksen ja opetuksen saralla. He kuvaavat monikielisessä artikkelissaan kielikylvyn värikkäitä vaiheita 1980-luvun loppupuolelta tähän päivään r- ja s-kirjaimilla alkavien avainsanojen. Alun perin poikkeusluvalla järjestetty kielikylpyopetus on noussut mukaan opetussuunnitelmiin ja monen kunnan opetustarjontaan.

Kaisa Alanen, Tiina Männikkö ja Tarja Valkama ovat tutkineet kielellisten apuvälineiden käyttöä ruotsin kielen kirjoittamisen opetuksessa yliopistossa. Kirjoittajat kertovat artikkelissaan apuvälineiden käytön vaikutuksesta oppijoiden tuottamiin teksteihin ja pohtivat niiden käytön sallimisen merkitystä opetuksen tavoitteiden ja arvioinnin näkökulmasta.

Kirjoittaja on Kieliverkoston tutkimuskoordinaattori.